

Dr. Václav Králíček (1866 - 1929)

Dr. Václav Králíček

3. 4. 1866 - 13. 2. 1929

Bratr kazatel Václav Králíček se narodil v Tismicích u Českého Brodu. Vystudoval s výtečným prospěchem akademické gymnázium v Praze a v letech 1888-1890 pracoval jako první asistent ředitele požární a telegrafní ústředny v Praze na Vinohradech.

V r. 1886 prožil své duchovní znovuzrození, zakrátko nato byl v Hleděbci pokřtěn kazatelem Jindřichem Novotným, stal se členem sboru a ihned se zapojil do misijního díla.

Teologického vzdělání nabyl bratr Králíček na baptistickém teologickém semináři v Hamburku, kde studoval v letech 1891-94.

Jeho spolužákem a přítelem na studiích byl zakladatel baptistické misie na moravě kazatel kazatel N. F. Čapek. Po úspěšném absolvování semináře sloužil bratr Králíček v letech 1895-97 jako druhý kazatel vinohradského sboru společně s kazatelem Jindřichem Novotným a další dva roky potom jako kazatel misijní stanice vinohradského sboru v Roudnici n/L.

V té době obdržel pozvání ke kazatelské službě v *Prvním českém baptistickém sboru v Chicagu*, kde měl nastoupit po kazateli Janu Kejřovi. Bratr Králíček přesídlil do Chicaga v r. 1900 společně s manželkou Annou, roz. Krejčíkovou, s níž byl oddán v r. 1898. V USA se jim narodily 3 děti, Ruth, Marta a Jaroslav, který po 1. světové válce pracoval jako úředník konzulátu USA v Praze.

Rev. John Kejr

kazatel Jan Kejř

V chicagském sboru čekala V. Králíčka řada problémů vyvolaných odchodem některých členů ze sboru během působení kazatele Kejře. Bratr Králíček se snažil po léta odstranit rozpory tím, že sloužil i skupině bratří, kteří se od sboru oddělili, avšak smíru nebylo dosaženo.

Rozdělení sboru však mělo i své kladné důsledky, neboť působením bratra Králíčka byl rozšířen okruh misijní činnosti, která dala vzniknout dalším samostatným sborům.

Profesor T. G. Masaryk navštívil Chicago v roce 1907 a přednášel tu českým krajanům o svém pohledu na náboženství, než se zúčastnil náboženského kongresu v Bostonu. V červnu 1907 se právě v Chicagu konal „*Sjezd svobodomyšlných Čechů*“, o němž pak vyšla obsáhlá zpráva Václava Králíčka v časopisu *Hus*.¹ Téhož roku v Chicagu vyšly Masarykovy přednášky tiskem. Mimo svoji kazatelskou činnost byl bratr Králíček profesorem na *Mezinárodním baptistickém semináři v USA* a působil i literárně. Kupodivu byly jeho příspěvky vítány i v již zmíněném českém evangelickém časopisu *Hus*, který býval „na kordy“ s kde kým.

THE FIRST CZECHOSLOVAK BAPTIST CONVENTION

ORIGINAL ORGANIZATIONAL MEETING 1909

1. V. Kuropatova, 2. Stefček, 3. V. Králíček, 4. John Kana, 5. L. Vedra -
Missionary, 6. Karel C. Brazda, 7. K. Strelec, 8. Frank Hruza, 9. J.
Janišowsky, 10. G. Skriecka, 11. T. Machaček, 12. Votěch Suda, 13. J.
Lahodny, 14. R. Pesut, 15. Dr. Smrhal, 16. J. Tetrev, 17. J. Zmrhal, 18.

Kaz. Alois Sixta, 19. A. Mereis, 20. L. Adamus, 21. Vaclav Hlad, 22.
Anton Pavlick, 23. Redactor F. Cech, 24. Rev. J. Vanek, 25. Mr. F. Liner,
26. Rev. K. Bohatec, 27. Pavel Mainar, 28. J. Zasadil.

Bratr kazatel Václav Králíček na zakládajícím setkání První československé baptistické konvence v roce 1909 (sedící uprostře, označený číslem 3)

Po jedenáctiletém působení v chicagském sboru dostal bratr Králíček naléhavé pozvání od kazatele brněnského sboru N. F. Čapka, aby mu pomohl v misijní práci, která byla značně oslabena odchodem misijního pracovníka F. Kolátora do Čech. Bratr Králíček pozvání přijal, vrátil se v r. 1911 do vlasti a ujal se práce druhého kazatele s boru v Brně. Misijní činnost pod jeho vedením v Brně a okolí začala opět vzkvétat, bohoslužby a přednášky kazatele Králíčka navštěvovalo v té době 300 - 400 posluchačů.

Š e k a řídícím redaktorem německých úředních listů zdejších Rich. G r o l l.

Tajemství života. Pan Václav Králíček z Chicaga přednáší dnes večer v Husově dvorance, Haberlerova ul. č. 20, o tajemství života. Začátek přesně o ½8. hod., ukončení krátce po 8. hod. Vstup volný.

Osobní. Slečna Bohumilka Luňáčková z Protivanova a pan Karel Šváb, úředník Hy-

Informace o přednášce br. V. Králíčka, Lidové noviny, č. 356, v Brně ve čtvrtek 28. prosince 1911

Avšak po krátké době jeho působení ve sboru znovu vypukly staré spory mezi kazatelem Čapkem a značnou částí členstva. Bratr Králíček se pokusil situaci uklidnit, ale nesetkal se u svého přítele N. Čapka s pochopením, a tak se začátkem r. 1913 vrátil zpět do USA.

V době 1. světové války byl V. Králíček spoluzakladatelem *Československého národního sdružení v Chicagu* a patřil k jeho nejdůležitějším členům. Jedním z úkolů, které si předsevzal, bylo získat české protestanty ve Spojených státech a americké baptisty pro myšlenku samostatného Československého státu. Takové předsevzetí mělo ke skromnosti daleko. Přesto k jeho uskutečnění vyvinul nezměrné úsilí a jeho práce byla korunována velkými výsledky.

Jeden z nejdůležitějších spolupracovníků T.G.Masaryka v USA Vojta Beneš, starší bratr pozdějšího presidenta, o tehdejší situaci řekl: „*Když jsme v době válečné chodili zoufalí s těžkým břemenem, které spočívalo na našich šíjích, zabloudil jsem do jeho (Králíčkovy) kostela (sboru) a tam vzadu v řeru jsem poslouchal. Králíček mluvil na slova Žalmu 46. a mocnými i varovnými ústy proroka mluvil k svědomí těch, kdož by se nechtěli postavit za naši spravedlivou věc národní. Vracel se mi do srdce veliký klid a pocit, že nemožno zahynout a slova jeho zněla jako polnice, volající k vítěznému boji. V tom jeho volání bylo tolik klidu jako v celém jeho životě. Přítel Králíček tím svým úsilným a cílevědomým apoštolováním způsobil, že hlas osmimilionové baptistické církve, která je v Americe vlivným činitelem ve veřejném životě, padl také na váhu v naší osvobozené akci revoluční za hranicemi.*“²

Nemáme důvodu Benešovu tvrzení o Králíčkově vlivu na americké baptisty nevěřit, zvláště když byl jedním z původců rezoluce, kterou největší baptistické společenství – *Jižní baptistická konvence* – zaslala vládě Spojených států k podpoře samostatného československého státu. I v současnosti americký historik Bruce Graver, odborník na české kruhy ve Spojených státech, potvrzuje, že „*bez ohledu na jistou megalomanií měl Václav Králíček opravdu přístup do vedoucích amerických kruhů.*“

3

Dne 2. září 1918 uznaly Spojené státy Československou národní radu v čele s Masarykem. Osm milionů baptistů – voličů – zřejmě při rozhodování sehrálo nemalou roli.

Po odjezdu – již prezidenta – Masaryka do vlasti, zůstal V. Králíček ve Spojených státech, kde dále působil v prvním chicagském sboru, ale v roce 1921 opustil svou profesuru. Podle A. Klimka byl osobním prezidentovým zástupcem v USA.⁴ V roce 1925 se i on vrátil do samostatného Československa. Pracoval jako zpravodaj pro kancelář prezidenta republiky a kromě toho kázal, přednášel, pořádal kursy.

Jeho činnost v USA byla mnohostranná a svým významem daleko přesáhla hranice chicagského sboru. Bratr Králíček konal na mnoha místech Spojených států kázání a přednášky, jeho přičiněním byly ve sbírkách s hromážděny desetitisíce dolarů na účely misijní, dobročinné i pro věc naší národní

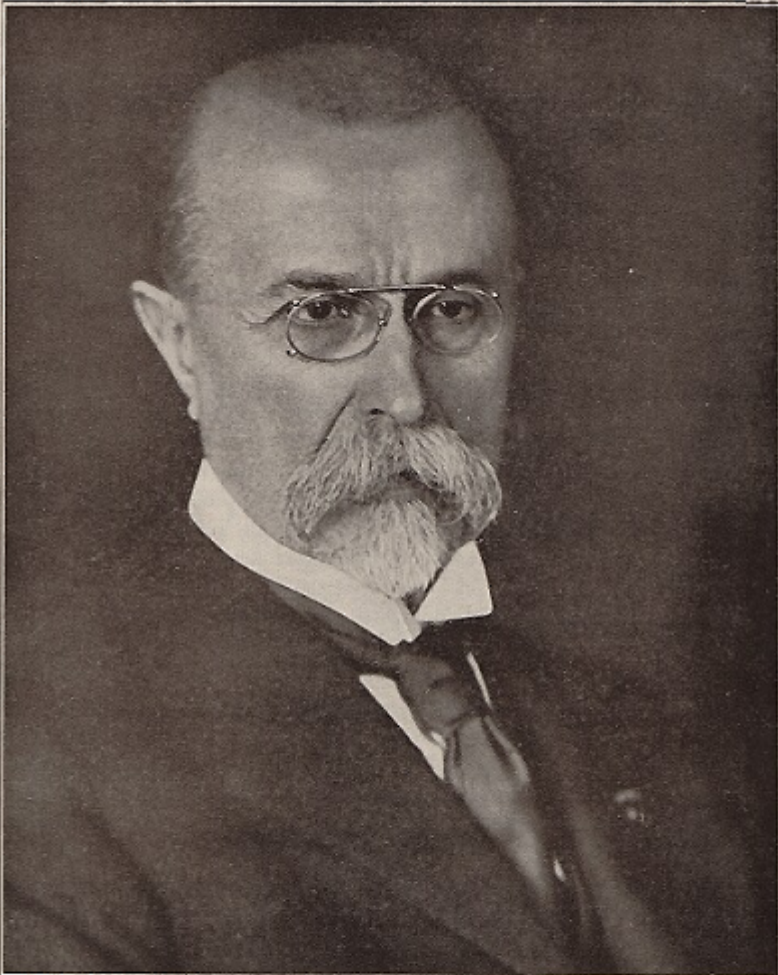
samostatnosti.

Dr. Václav Králíček v USA

Byl povolán, aby zřídil čs. baptistický seminář, jehož byl prvním učitelem a profesorem. Byl iniciátorem a jedním ze zakladatelů *Čs. baptistické konvence v Spojených státech*, která podporovala misijní práci i u nás.

Významný byl i podíl bratra V. Králíčka na boji o naši národní nezávislost za 1. světové války. Svou osobností i svým dílem měl velký vliv na čelné představitele osmimilionové baptistické denominace v Americe, což se pak pozitivně promítalo i do postoje nejvyšších politických kruhů Spojených států k otázce čs. samostatnosti. Spolu s bratrem J. Zmrhalem vyvolali *rezoluci Jižní baptistické konvence*, žádající rozdělení Rakousko-Uherské říše a svobodu pro české země a Slovensko. Tato rezoluce byla zaslána vládě Spojených států a s řadou podobných rezolucí jiných organizací znamenala velkou podporu úsilí T. G. Masaryka o uznání ČSR.

T. G. Masaryk

T. G. Masaryk

V. Králíček byl Masarykovým důvěrníkem a proto byl v častém styku s československým velvyslancem ve Washingtonu.⁵ V referátu T.G.Masarykovi datovaném 9. února 1922⁶ hovoří o svém vztahu k československému velvyslanci Bedřichu Štěpánkovi, na kterého v té době útočil čsl. tisk v Republice i krajanský tisk v USA. Králíčková slova se týkala přímo Bedřicha Štěpánka a je možné, že sehrála určitou roli ve vývoji Masarykova a snad i Benešova postoje k tomuto vyslanci. Poté, co V. Králíček ve zprávě uvedl, že Štěpánkovi pomohl proniknout do společenských kruhů řídicích Spojené státy americké, za což mu byl legační šéf patřičně vděčný, pokračoval: *„Štěpánek uznal tuto mou snahu a stal se ke mně důvěrným, ačkoliv jsem nikdy jeho důvěry nehledal. Zním ho i jeho přátele. Jsem dokonale zasvěcen do jeho plánů, úmyslů i prostředků. Při tom všem však nedívám se na osobu pana Štěpánka, ale na budoucnost Československé republiky. Vše by křížilo úmysly Vaše, které dobře znám.“* Vysvětlení těchto slov se však V. Králíček vyhnul mnohoznačným konstatováním: *„Nebylo by dobře, nebylo by moudré další rozpravu o věcech těchto svěřovati poště. Jsou to věci velice vážné a pro budoucnost republiky závažné. Poctivě jsem se snažil pana Štěpánka přesvědčiti o šlechetných úmyslech pana dr. Beneše. Že se mi to nepodařilo, není vinen ani on, ani já. Ale ti, kteří jsou vůkol něho.“*

Přenesení neshod panujících na washingtonském velvyslanectví na stránky tisku pokládal Králíček za velmi nešťastné. Snažil se proto, podle svých slov, nalézt původce těchto sdělení. *„Cesta mne vedla,“* sděloval Masarykovi, *„do katol[ické] tiskové kanceláře ve Washingtonu. Odtud do československé legace a tam do úřadovny pana Klíra a Mičky. Chtěl jsem si s panem Klírem přátelsky pohovořiti. Řekl jsem mu, že to nerad vidím, když se Vaše jméno zneužívá, že mne znáte, že mi důvěřujete, že bych rád byl, kdyby mi vysvětlil, odkud asi by zprávy v novinách přicházely. Musí to býti osoba, která vše přímo pozoruje a velice chytrým způsobem do novin podává. [...]* Pan Klír mi však vynadal, že jsem lhář, podvodník, že dělám ostudu Vám i republice. A řekl mi, že o všem ví od katolíků.“ V. Králíček pod dojmem tohoto rozhovoru navštívil na Štěpánkovo doporučení ředitele tiskové kanceláře Milana Gettinga, který ochotně zodpověděl jeho otázky a oba své podřízené charakterizoval. *„Pan Klír jest ateista, byl radikální socialista a nyní má spojení s bolševiky. Pan Mička jest horlivý katolík a má spojení se zdejšími katolíky.“* Spolu se snášejí velice dobře. *„Zdá se, že jeden nemůže býti bez druhého.“* Getting rovněž vyslovil přesvědčení, že oba dodávají zprávy o dění na vyslanectví i na pražském ministerstvu zahraničních věcí do novin.⁷

Tolik krátký náhled o působení bratra V. Králíčka ve službách Čsl. republiky v USA.

V r. 1925 bratr Králíček ukončil svoji kazatelskou dráhu a vstoupil do služeb prezidenta T. G. Masaryka jako osobní poradce.

V létě toho roku se vrátil do Prahy a zbývající necelá čtyři léta života naplnil intenzivní činností evangelizační, osvětovou a literární.

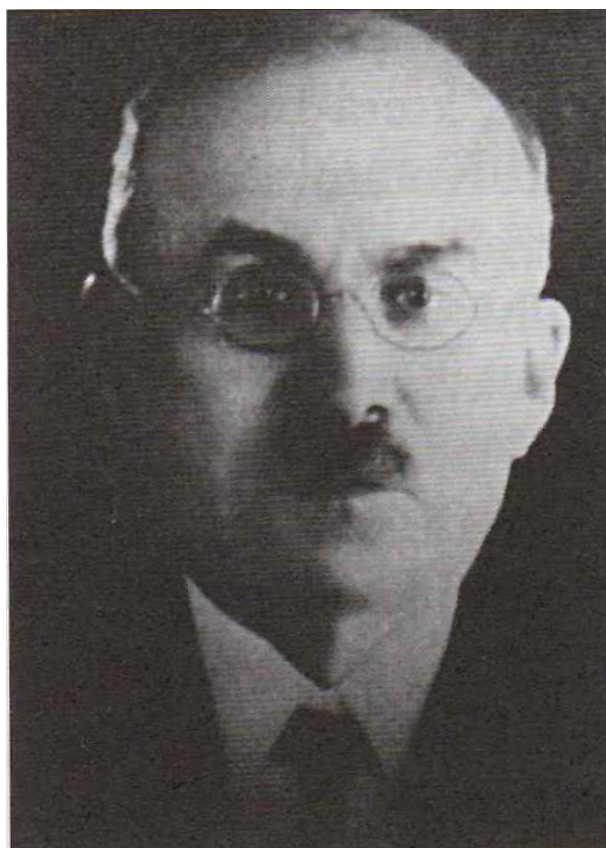
Po tři roky jezdil bratr Králíček neúnavně po celé republice s cykly *„Osvětově-kulturních přednášek“*. Tyto přednášky však měly především duchovní náplň a tak se v podstatě vždy jednalo o velkoryse pojatou evangelizaci. Vysoká duchovní úroveň předásek byla umocňována kultivovanou osobností přednášejícího, jeho všestrannou vzdělaností a světovým rozhledem.

Pro představu o obsahu Králíčkových přednášek uvádíme několik myšlenek z přednášky vyslovené v Brně r. 1929, která nesla název *Vznik a zásady Baptistů*⁸:

Pro baptisty, stejně jako pro většinu radikálních⁹ reformačních směrů, hraje důležitou roli ve vývoji dějin křesťanstva okamžik postátnění křesťanství, za nějž bývá označována tzv. Konstantinova donace z roku 313 n. l. Ve výkladu prof. Králíčka v přednášce, je řečeno, že křesťanství bylo tehdy jedinou všeobecnou církví se sbory po celé Římské říši a zároveň také jedinou masovou dobrovolnou organizací tehdejší doby. Až ve spojení se státem, když jí bylo umožněno užívat jeho moc, se jí

podářilo přemoci pohanství. Musela se však podříditi jeho zájmům, stát se zcela univerzální a otevřít své brány všem a přestat s výběrem členstva. Stala se národní, světskou církví, již byl každý členem, ale jen málokdo skutečně věřil jejímu učení a žil podle jejích zásad. Králíček se táže, proč bylo toto rozředení nutné. Aby byli všichni za každou cenu, byť jen povrchně, členy církve? Již tehdy se pochopitelně vytvořila opozice. Křesťanská hnutí, jež vedla své členy k apoštolskému způsobu života, byla však tvrdě potlačovaná zestátnělou církví.⁸ Králíček říká, že jen skrze vytrvalou misijní činnost může být nastoleno Boží království. Je na každém z nás, abychom se zasloužili o lepší svět a to nejen pro sebe, ale také pro všechny ostatní. Svatost tedy v případě baptistů neleží na ústavu, ale závisí na činné a subjektivní svatosti jednotlivých osob. Zároveň Králíček svým královstvím Božím předjímá jakousi ideální společnost, která tím, že každý nalezne sílu k duchovní obrodě, zakončí dějiny. Jeho přístupem je tedy pozitivní eschatologie dějin, která je sice u křesťanských myslitelů zcela běžná, v jeho případě ale klade zodpovědnost za osud světa pouze na bedra jednotlivců. Nevidí společnost jako něco jiného než soubor jednotlivců, kteří ji tvoří, a jeho požadavkem je nesobeckost vůči druhým. Sledování vlastní spásy a vlastního zisku nepřinese podle něj nic dobrého. Změnit svou mysl ale neznamená pouhé poznání vlastního hříchu a lítost nad ním. Musí nastat i ona pozitivní změna k lepšímu, tedy odvrát od hněvu k lásce. Tělesná mysl člověka se musí změnit v mysl duchovní. Právě pokání podle Králíčka tedy obsahuje jak negativní fázi potlačení hříchu, tak pozitivní fázi obratu ke ctnosti. Nestačí pouze litovat vlastního počínání a vyzpovídat se, či nějak odčinit své chování jako je tomu u katolíků. Nejprve musí nastat změna ve smýšlení a s tou potom automaticky souvisí poznání vlastních hříchů a právě toto poznání je pro baptisty skutečnou spásou, ne nějaká magická pasivní spása prostřednictvím svátostí. Teprve po změně mysli následuje odpuštění. Právě tuto změnu má symbolizovat křest. Sám o sobě ovšem spasitelným prostředkem není.

Zvláštní pozornost věnoval bratr Králíček misijní práci na Ostravsku, kterou završil v r. 1926 pořádáním stanových misí, kde evangelizoval společně s kazateli J. Procházkou a K. Čermákem.

Dr. Václav Králíček

Koncem r. 1927, kdy se už necítil zdráv, omezil svoji přednáškovou činnost, aby mohl více psát. Jeho posledním záměrem bylo: „*sloužit alespoň psaným slovem očistě pravého křesťans ví ode všech*

příměšků a nánosů“.

Uprostřed nejpilnější práce ho Pán povolal k sobě ve věku 63 let. Stopy jeho bohaté evangelizační a osvětové činnosti je možno najít v životě všech českých a většiny slovenských sborů té doby. Jak veliké vážnosti a úcty požíval v církvi, zhodnotil dr. Jindřich Procházka v předmluvě k poslednímu spisu: „Byl-li kdo mužem víry, byl to bratr Králíček. Neváhám říci, že on byl největším čs. baptistou. Miloval svoji církev. Vyjadřuji tím zajisté i vděčnost sborů, které jej vítaly a daly se jím vychovávatí..“

„Byl apoštolem krásného praktického křesťanství. Byl přesvědčen, že proti náboženství špatnému nutno bojovat náboženstvím lepším,“ řekl na jeho pohřbu v roce 1929 Vojta Beneš.⁷

Poznámky:

¹ Časopis *Hus*, ročník 19, číslo 8; 9, Semtěš 1907, str. 122-123; 137-139)

² Časopis *Hus*, ročník 41, číslo 4, Praha 1929, str. 59-60

³ Soubigou A: *Tomáš Garrigue Masaryk*, Praha-Litomyšl 2004, str. 254

⁴ Klimek A: *Velké dějiny zemí Koruny české XIII*, Praha-Litomyšl 2000, str. 552

⁵ Československým velvyslancem v USA byl Bedřich Štěpánek. Chicagské *Zájmy lidu* psaly o „intimních stycích“ reverenda Králíčka s československým vyslanectvím ve Washingtonu.“ AMZV, f. Osobní spisy 1918 -1945, k. 49, Bedřich Štěpánek, *Zájmy lidu*, 29. listopadu 1921. V *Amerických dělnických listech* byl Králíček v únoru 1922 označen jako „Štěpánkův famulus“. AMZV, f. Osobní spisy 1918 -1945, k. 49, Bedřich Štěpánek, *Americké dělnické listy*, 24. února 1922.

⁶ AÚTGM, f. Edvard Beneš IV/2, k. 13, sign. KOR-40 V. Králíček, V. Králíček T. G. Masarykovi, 9. února 1922

⁷ Tamtéž.

⁸ KRÁLÍČEK, V. *Vznik a zásady baptistů*, Brno - Svaz ml. Čsl. Baptistů, 1929.

⁹ Radikálních ve smyslu teologicko, pacifistickém, spíše než sociálně, politickém.

¹⁰ Tamtéž, str. 6-8.

¹¹ Časopis *Hus*, ročník 41, číslo 4, Praha 1929. str. 59-60

Prameny:

- Jan Vychopeň, Jaroslav Smílek, Vlastimil Pospíšil: *Kazatelé BJB*, 2005
- Jan Bistranin: *Svobodná církev ve svobodném státě - Tomáš Garrigue Masaryk a čeští baptisté*, věstník EXULANT č. 27/2009
- Jan Hálek: *BEDŘICH ŠTĚPÁNEK - Nepohodlný muž československé diplomacie*, Vyšehrad 2017
- Tomáš Mašek: [DISKUSE O IDEOVÉ ORIENTACI BRATRSKÉ JEDNOTY BAPTISTŮ V MEZIVÁLEČNÉM OBDOBÍ](#), Bakalářská práce, Univerzita Karlova v Praze, Fakulta humanitních studií, Praha 2016

[Štěpán Křivánek](#) ✖

Článek je součástí [Baptistické encyklopedie](#) a je průběžně doplňován a aktualizován.

Poslední aktualizace 13. 2. 2021

Můžete také navštívit naši facebookovou stránku [Baptisté - Česká republika](#) nebo facebookovou skupinu [Zpravodaj baptistických sborů](#)